

Sygn. akt VIII U 2642/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – sekretarz sądowy Katarzyna Trafisz

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 roku w Lublinie

sprawy S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wypłatę wyrównania renty rodzinnej

na skutek odwołania S. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 5 kwietnia 2016 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 2642/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2015 r. znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) odmówił S. D. wypłaty wyrównania renty rodzinnej za okresy od 1 września 2011 roku do 30 września 2011 roku oraz od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku (decyzja - k. 115 t. II akta rentowe).

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonej decyzji oraz wypłaty wyrównania renty rodzinnej w wysokość 5.557,06 zł wraz z odsetkami oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego (odwołanie - k. 2 - 5 akta sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego oddalenie, wskazując na argumentację zawartą w uzasadnieniu decyzji (k. 7 - 8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. D. i J. D. (1) byli uprawnieni do renty rodzinnej po zmarłym R. D. do dnia 31.08.2011 r., renta podlegała podziałowi na 3 części (decyzja z 15.10.2010 r. (k. 49 t. II a.r.). Brat wnioskodawcy J. D. (2) był również uprawniony do renty rodzinnej po zmarłym R. D. w powyższym okresie.

Wobec zmniejszenie liczby osób uprawnionych w okresie od 1.09.2011 r. do 30.09.2011 r. J. D. (2) uzyskał prawo do renty rodzinnej dla 1 osoby (k. 20 t. I a.r.).

Decyzją z 22.03.2012 r. organ rentowy wznowił wypłatę renty rodzinnej dla J. D. (2) w okresie od 1.03.2012 r. do 30.09.2013 r. Renta podlegała podziałowi na dwie części (k. 30 t. II a.r.).

Natomiast decyzją z 25.10.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wysokość oraz wznowił wypłatę renty rodzinnej dla S. D. dla 1 osoby w okresie od 1.10.2011 r. do 31.08.2012 r. Wysokość renty rodzinnej została zmieniona decyzją wydaną z urzędu z dnia 22.03.2012 r. wobec zmiany liczby osób uprawnionych do renty w okresie od 1.03.2012 r. do 31.08.2012 r. (k. 71 t. II a.r.).

Na podstawie decyzji z dnia 11 września 2013 r. organ rentowy, od dnia 1 września 2013 r. ponownie ustalił wysokość renty rodzinnej S. D. oraz podjął jej wypłatę. W decyzji ustalono, że za miesiąc 09/2013 r. przysługuje świadczenie dla 2 osób po 1/2 świadczenia, od miesiąca 10/2013 r. przysługuje renta w pełnej wysokości (k. 78 t. II a.r.).

Na podstawie decyzji z dnia 31 października 2013 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zobowiązał J. D. (2) - brata odwołującego, do zwrotu pobranych świadczeń z tytułu renty rodzinnej za okres od 1 września 2011 roku do 30 września 2011 roku oraz od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku wraz z odsetkami za okres do dnia wydania decyzji, uznając, że wypłacone odwołującemu świadczenia są nienależne z uwagi na brak kontynuowania nauki w ww. okresach (decyzja - k. 48 t. I a.r.).

Od powyższej decyzji J. D. (2) złożył odwołanie, które na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 maja 2014 r., sygn. akt: VII U 49/14 zostało oddalone. Na skutek apelacji od powyższego wyroku złożonej przez J. D. (2), Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014 roku, sygn. akt: III AUa 886/14 utrzymał w mocy część decyzji organu rentowego dotyczącą żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń (pismo - k. 73 t. I a.r., wyrok - k. 75 t. I a.r.).

W piśmie z dnia 15 stycznia 2015 roku J. D. (2) zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W odpowiedzi na powyższe organ rentowy pismem z dnia 27 kwietnia 2015 roku poinformował J. D. (2), iż nie stwierdzono szczególnie uzasadnionych okoliczności o charakterze społeczno-majątkowym dających możliwość udzielenia ulgi w spłacie nadpłaty (pisma - k. 84 i 113 t.I a.r.).

Na podstawie decyzji Nr (...) z dnia 25 listopada 2015 roku organ rentowy odmówił J. D. (2) odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w łącznie kwocie 5 557,06 zł. Od decyzji powyższej J. D. (2) złożył odwołanie do Sądu (decyzja - k. 166 t. I a.r., odpowiedź na odwołanie - k. 7 - 8 a.s.).

Wobec cofnięcia odwołania od opisaney decyzji postępowanie zostało zakończone postanowieniem z dnia 14 września 2016 r. o umorzeniu postępowania (akta VII U 110/16 tut. Sądu).

W związku z powyższymi okolicznościami skarżący S. D. w dniu 2 marca 2016 roku wystąpił do Organu Rentowego z wnioskiem o wyrównanie renty rodzinnej w kwocie, do której zwrotu zobowiązany został jego brat, tj. w kwocie 5.557,06 zł wraz z odsetkami za następujące okresy: od dnia 1 września 2011 roku do dnia 30 września 2011 roku oraz od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku (wniosek - k. 100-101 t. II a.r.).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny oraz został ustalony na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, które Sąd obdarzył wiarą w całości.

Odwołanie S. D. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze treść zaskarżonej decyzji oraz odwołania, do kwestii spornej w niniejszej sprawie należało to, czy z uwagi na decyzję dotyczącą zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z tytułu pobranej renty rodzinnej przez J. D. (2) (brata skarżącego) za okres od dnia 1 września 2011 roku do dnia 30 września 2011 roku oraz od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku wnioskodawca może mieć przyznane prawo do wyrównania renty rodzinnej wraz z odsetkami za w/w okresy.

Zgodnie z art. 107 a. ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887), jeżeli do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jedna osoba i jedna lub kilka z tych osób zgłosi wniosek o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty, prawo do renty rodzinnej ulegnie ponownemu ustaleniu z pominięciem tej osoby (osób). Wniosek, o którym mowa w ust. 1, jest okolicznością powodującą ustanie prawa do renty rodzinnej osób wymienionych w ust. 1. Przepis art. 134 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio. Ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych do renty następuje od miesiąca, od którego wstrzymano wypłatę renty osobie, o której mowa w ust. 1. Na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, prawo do renty rodzinnej ulega ponownemu ustaleniu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Zgodnie z powyższym osoba uprawniona do renty rodzinnej może zgłosić wniosek o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty. Prawo do renty rodzinnej, w takiej sytuacji, ulegnie ponownemu ustaleniu z pominięciem tej osoby. Z takim wnioskiem może także wystąpić kilka osób. Z chwilą zgłoszenia wniosku prawo do renty rodzinnej osoby, która go złożyła (lub tych osób), ustaje. Wyłączenie z kręgu osób uprawnionych, a zarazem wstrzymanie wypłaty renty dla osoby (osób), która złożyła wniosek oraz ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych do renty, następuje od tego samego miesiąca. Osoba, która wystąpiła z wnioskiem o wyłączenie z kręgu uprawnionych do renty rodzinnej, ma prawo ponownego ustalenia renty rodzinnej, co nastąpi po złożeniu wniosku. Podkreślenia wymaga, iż wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej może nastąpić jedynie na wniosek jednej z tych osób. Organ rentowy nie jest w tym przypadku uprawniony do działania z urzędu.

Zgodnie z art. 129 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzje z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Z treści art. 133 omawianej ustawy wynika iż, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W ust 2 cytowanego przepisu wskazano, iż przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio również w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości wskutek wznowienia postępowania przed organami odwoławczymi albo wskutek kasacji, z tym że za miesiąc zgłoszenia wniosku przyjmuje się miesiąc wniesienia wniosku o wznowienie postępowania lub o kasację.

W toku niniejszego postępowania Sąd ustalił, iż na mocy decyzji z dnia 31 października 2013 roku J. D. (2) (brat wnioskodawcy) został zobowiązany przez organ rentowy do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 września 2011 roku do 30 września 2011 roku oraz od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku z tytułu nienależnie pobranej renty rodzinnej. Odwołanie J. D. (2) od przedmiotowej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 grudnia 2014 roku. Na podstawie decyzji Nr (...) z dnia 25 listopada 2015 roku organ rentowy odmówił J. D. (2) odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w łącznej kwocie 5 557,06 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych kolejnymi opisanymi wyżej decyzjami wznowił wypłatę i ustalił wysokość renty rodzinnej w zależności od liczby osób uprawnionych. Ostatecznie na mocy decyzji z 11.09.2013 r. ponownie ustalił wysokość renty rodzinnej dla S. D..

Osoba, która nienależnie pobierała nieprzysługujące jej równe części renty rodzinnej jest zobowiązana do zwrotu całości nienależnie pobranych części renty rodzinnej (art. 74 ust. 2 w zw. z art. 138 ust. 1. pkt. 1 ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), bez możliwości dla drugiego nadal uprawnionego, wstecznego ustalenia nowej wysokości lub nowego podziału tego świadczenia na pozostałych uprawnionych, ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych za okresy przypadające przed miesiącem ujawnienia okoliczności uzasadniających ponowne ustalenie wysokości i ponowny podział renty rodzinnej. Oznacza to, że zobowiązanie do zwrotu całości nienależnie pobranych części renty rodzinnej przez osobę, która utraciła prawo do tego świadczenia, nie prowadzi do ponownego ustalenia wysokości lub podziału renty rodzinnej przysługującej pozostałym osobom uprawnionym do tego świadczenia za okresy, które przypadają przed miesiącem ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania ponownego ustalenia wysokości lub podziału renty rodzinnej (por. wyrok SA w Szczecinie z 20.01.2015 r. III AUa 359/14).

Mając na uwadze wszystkie podniesione wyżej argumenty, Sąd Okręgowy, uznając iż zaskarżona decyzja ZUS z dnia 5 kwietnia 2016 roku jest zasadna i odpowiada prawu, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc. oddalił wniesione od niej odwołanie.